A°. 1837. N°. 33[illegible]

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 18 Maart.

FRANKFORT, den 14den Maart.

Eén der Duitsche dagbladen behelt het volgende berigt uit Londen: «De zaak wegens den *Vixen* geeft aan lord *Palmerston* veel te denken. Hij ziet thans in, dat hij zich overijld heeft, door de regtsgeleerden der kroon te hulp te roepen, en hun oordeel over de door Rusland genomene maatregelen te vragen. Hij heeft zich daardoor in eene zeer onaangename stelling gebragt, want nu blijft hem schier niets anders over, dan zich stipt te houden aan de uitspraak van eene regtbank, welke hier te lande voor onfeilbaar doorgaat. Mogt deze uitspraak nu zoodanig zijn, dat aan de Russische regering het regt niet is toe te kennen, om den *Vixen* te blijven aanhouden, maar hetzelve daarentegen verpligt is om alle geledene schade te vergoeden, dan zou het, bijaldien men te Petersburg hiertoe niet mogt te bewegen zijn, al ligt, tot eindelooze geschillen kunnen komen. Nu mag de stemming tegen Rusland zich nog zoo vijandig openbaren, zoo begeert toch niemand oorlog, en het allerminste lord *Palmerston*. Hij kan derhalve in de voor eenen Britschen minister niet onverschillige stelling geraken, om óf op de uitspraak van de regtsgeleerden der kroon geen acht te slaan, hetwelk zoo veel zou zijn, als zich zelven en de natie te verloochenen, óf om maatregelen te nemen, waarvan de natie afkeerig is. In beide gevallen zou hij de algemeene afkeuring op zich laden en moeijelijk de portefeuille behouden kunnen. Hij heeft zich derhalve genoodzaakt gezien, om met eenige leden van het diplomatieke ligchaam ruggespraak te houden, ten einde te bewerken, dat door derzelver invloed bij hunne hoven het geschil wegens den *Vixen* kalm en zonder verder opzien te baren worde bijgelegd en afgedaan. Het is ons onbekend, in hoe verre het lord *Palmerston* gelukt is, om zoo doende eenen uitweg te vinden, waarnaar hij zoo zeer moet verlangen."

— Een brief uit Lissabon, van den 19den Februarij, behelst de volgende bijzonderheden: «Eergisteren was het de dag van de groote beroemde processie van Senor dos Passos, welke processie naast die van Sacramentsdag anders altijd de luisterrijkste en meest bezochte was. Doch sedert de constitutie hier een dor surrogaat van de religie geworden is, sedert de kloostergeestelijken uit het strijdperk der conscientiën verdwenen zijn, is de algemeene belangstelling in deze, zoo wel als in alle andere processien afgenomen. Sedert lang reeds hebben de hoogere standen zich aan deze geestelijke omdragten onttrokken. Meest oude vrouwen uit den lageren stand en bedelaars gaan er nu lofzingende achter, waarvoor zij dan aalmoezen ontvangen. Veel heeft tot deze omkeering de demoralisatie van de Portugeesche geestelijkheid zelf bijgedragen. Toen nu de processien door de opheffing der kloosters van haar grootste sieraad beroofd werden, bekwamen deze ceremoniën den grootsten slag, terwijl sints lang de inwendige gezindheid daaraan niet beantwoord had. De groote schare van monnikken bij zulk eene processie had, zoo al niet wat eerwaardigs, althans iets aantrekkelijks, inzonderheid voor het vrouwelijk geslacht, hetwelk over het algemeen meer met die omdragten ingenomen was. Sedert de monniken verdwenen zijn, is ook het grootste gedeelte van de schoone wereld ter beschouwing van deze processie verdwenen. Vroeger werd de grootste praal aan den dag gelegd om te zien en gezien te worden; het een volgde uit het andere, en daaruit ontstond op de balkons en aan de vensters eene gallerij van rijk gekleede dames; de huizen zagen er feestelijk uit; de straten waren met ruiters en equipagen bezet en er was naauwelijks doorkomen aan. Thans leggen de ingezetenen niet eens meer het gewone huisgewaad af."

PARIJS, den 14den Maart.

— De *Moniteur* bevat heden de volgende telegraphische depêches:

Bayonne den 12den Maart.

«Op den morgen van den 10den heeft de generaal *Evans* zich in beweging tegen den vijand gesteld; het scheen, alsof hij zijn centrum wilde versterken en zich tusschen Astigarraga en Oyarzum post vatten. Het vuur duurde tot den avond, en op de grenzen geloofde men, dat eene Engelsche kolonne Astigarraga reeds was binnen getrokken. — Men sprak niets van *Espartero*, noch van *Saarsfield*."

Bordeaux den 12den Maart.

«Eergisteren, des morgens ten 10 ure, was de generaal *Evans* meester van Galzuo, op den weg tusschen Artigarraga en Tolosa. Hij heeft, na alvorens de eerste stellingen der Carlisten te hebben bemagtigd, een batterij op die plaats opgerigt.

» *Starsfield* heeft eergisteren morgen insgelijk eene voorwaartsche beweging gemaakt.

» Er waren aan de grenzen nog geene tijdingen van *Espartero*.

Bayonne den 13den Maart namiddags ten [illegible]

» De generaal *Evans* heeft in den morgen van den 10den dezer zich achtereenvolgelijk meester gemaakt van de hoogten van Amezagona en van alle versterkingen der Carlisten. Hij heeft vervolgens eene demonstratie gedaan, in afwachting van de beweging van de generaals *Saarsfield* en *Espartero*. De verliezen zijn aan beide zijden gelijk.

» De generaal *Saarsfield* heeft zich den 11den dezer met 10,000 man in beweging gesteld, en heeft dien dag in de vlakte van Izurzan gekampeerd.

» *Espartero* is den 11den te Durango binnen getrokken. Eene zijne kolonnen heeft 500 gevangenen gemaakt." (Afgebroken door den nacht.)

— Indien er iets ongehoords mag geheeten worden, is het gewis de daadzaak, dat de berucht geworden kolonel *Vaudry*, die in het Straatsburger komplot als een der hoofddeelhebbers betrokken was, thans als kandidaat voor de kamer van afgevaardigden durft optreden. Hoewel men niet begrijpen kan, dat er kiezers gevonden worden, die hun vertrouwen zouden kunnen schenken aan een' man, die mede aan het hoofd van eenen gewapenden opstand stond, schijnt zijne benoeming echter nog zoo vele kansen op te leveren, dat een der ministeriele bladen, *la Paix*, zich er over uitlaat en het geval stelt, dat de kolonel *Vaudry* eens benoemd wierd; het gouvernement zoude dan, meent hij, niet werkeloos behoeven te blijven, maar een grooten pligt van nationale eer te vervullen hebben. Welken maatregel het ministerieel Journal daarmede op het oog heeft, is niet regt duidelijk; men wil intusschen, dat het vooronderstelde geval ook in den ministerraad is ter sprake gekomen, doch dat men geen bepaald besluit genomen heeft, wat men bij de keuze van den heer *Vandry* doen zoude.

— Het *Journal de Paris* meldt, dat de instructie van het proces van *Meunier* tot ernstige uitkomsten geleid heeft, en dat verscheidene zijner medepligtigen thans bekend zijn. En werkelijk loopt het gerucht, dat *Meunier* niet alleen voor het Hof der Pairs verschijnen zal, en dat behalve *Lacaze* en *Lavaux*, nog drie andere personen, ten gevolge van hunne eigene bekentenis en van de verklaringen van *Meunier*, als zijne medepligen te regt zullen staan.

— De heer *de Cormeni* heeft brieven uitgegeven, waarbij de voordragt bij de wetgevende kamers, betrekkelijk eene uitkeering ten behoeve van kinderen des Konings en inzonderheid ten behoeve van de Koningin der Belgen, wordt gehekeld. Zeker dagblad de *Charivari*, hem daarin nagevolgd hebbende, is deswege in regten betrokken, maar door de jurij vrijgesproken. Een der dagbladen, welke de zaak der oude Bourbons voorstaan, doet opmerken, dat deze uitspraak inderdaad een doodsteek voor de bedoelde voordragt is.

's GRAVENHAGE, den 14den Maart.

Bij rescript van 18. Februarij jl. n°. 134, heeft Z. M. goedgevonden, het departement van oorlog te magtigen, om aan de miliciens der ligting van 1832, die zulks mogten verlangen, de vergunning tot het aangaan van een huwelijk te verleenen.

DORDRECHT, den 15den Maart.

De maan-eclips, welke den 20sten April zal plaats hebben, zal met eene bijzondere omstandigheid vergezeld gaan. De eclips zal des avonds half zes ure beginnen. Daar de aarde zich tusschen de zon en de maan moet bevinden, om eene eclips te maken, moest de zon onder den horizont of gezigteinder onzigtbaar zijn, doch door de breking der stralen, zal men het zeldzame verschijnsel zien, dat de zon boven den wester horizont zal blijven, terwijl tevens de maan-eclips aan den westelijken horizont zal waargenomen worden. Een dergelijk luchtverschijnsel heeft in 1750 ook plaats gehad.

AMSTERDAM, den 16den Maart.

Beurs van den 15 Maart.

De hoofdaandacht onzer speculanten was heden op de Spaansche effekten gevestigd; eene voorwaartsche beweging, welke door *Evans* en *Saarsfield* gedaan is, wordt te Parijs en Antwerpen van het hoogste belang geacht; men vleit zich algemeen met een goed gevolg en de Spaansche schuldbrieven zijn op voornoemde beursen en ook hier [illegible] gerezen.

Fluctuatien der prijzen:

Spanje. Ardoins 26$\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, 26, 26[illegible] gedaan; voor [illegible]

Belgische rekening werd nog al veel gekocht; Passive $7\frac{1}{2}$ eenige weinige postjes gedaan; coupons Ardoins 46, $46\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$.

Holland. Van onze $2\frac{1}{2}$ pCt. zijn geringe partijtjes tot verbeterde prijzen afgegeven: $53\frac{1}{2}$, $53\frac{9}{16}$ was de laatste prijs; 5 pCt. $100\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, bij weinig omzet; kansbiljetten $22\frac{1}{4}$ afgegeven; beide sijndicaten bleven zeer traag, 93, $93\frac{1}{8}$ en $76\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$. De huidige afrekening in oude aandeelen handelmaatschappij bragt wel handel, maar geene meldenswaardige variatie te weeg, $182\frac{3}{4}$, 182 en $182\frac{1}{2}$ gebleven; van 4 pCt. Oost-Indië zijn eenige postjes à 90 afgegeven.

Alle Pruissische en Oostenrijksche schuldbrieven bij zeer stille affaire geheel als gisteren.

Beurs van den 16 Maart.

Men was heden reikhalzende naar nadere tijdingen uit Spanje. De door het Fransche gouvernement medegedeelde telegrafische depeche, volgens welke *Espartero* te Durango, het vroeger hoofdkwartier van don *Carlos*, binnengerukt was, en de Christino's belangrijke voordeelen behaald hebben, heeft op nieuw aan de Spaansche schuldbrieven eenen belangrijken vooruitgang doen ondervinden, en was heden de omzet zeer geanimeerd.

Ardoins openden reeds $1\frac{1}{4}$ hooger dan gisteren, namenlijk $27\frac{1}{2}$, en hielden zich de geheele beurs door bijna op deze hoogte staande, terwijl dezelve op het eind der beurs nog een veel williger aanzien gekregen hebben, en $27\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$, zijnde bijna $1\frac{1}{2}$ hooger dan gisteren bleven.

In niet-rentgevende schuld was insgelijks eenige meerdere levendigheid te bespeuren; Fransche uitgestelde $9\frac{1}{8}$, 9; Passive $7\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; Coupons Ardoins $47\frac{3}{4}$ à $\frac{1}{2}$.

Behalve in Spaansche fondsen, was de handel ter beurs niet aanmerkelijk, doch hebben zich onze binnenlandsche goed op het standpunt van gisteren gehandhaafd, en ook de overige vreemde schuldbrieven waren tot den prijs van gisteren goed ter plaatsen.

In de heden gehoudene vergadering der handelmaatschappij, is het voorstel tot creatie eener nieuwe leening, groot 13 millioen, met algemeene goedkeuring doorgegaan, en zal dus het kapitaal dier maatschappij met bovengemelde som vergroot worden.

De Engelsche berigten zijn sedert jl. Zaturdag achter gebleven.

Mengelwerk.

Committé's.

„Facilius est excludere perniciosa quam regere: et non admittere, quam admissa moderari."

SENECA, *de ira*, I, 7.

In een vorig nommer hebben wij reeds een en ander omtrent het schadelijke van geheime vergaderingen der Tweede Kamer, committé's, aangevoerd. Doch het onderwerp is nog gansch niet uitgeput, en wij wenschen voor als nu de aandacht dergenen, die ons de eer aandoen van ons te lezen, op eene niet onbelangrijke overweging te vestigen, namelijk op het nadeelige der committé's voor het gezag der Kamer zelve.

Wil men een bewijs van de belangstelling, welke openbare vergaderingen wekken, en den invloed dien de openbaarheid haar verschaft, zoo overwege men hoe veel notitie er genomen wordt van de Eerste Kamer, wier vergaderingen niet openbaar zijn. Zou de Tweede Kamer, — wij spreken hier niet van het een of ander geheimlievend lid, maar van de overgroote meerderheid, — zou de Tweede Kamer een dergelijk lot verlangen.

Waarom betaalt men in constitutionele Staten zoo veel en gewillig? Omdat men er in meer of minder mate overtuigd is van de noodzakelijkheid of het nut der aangevraagde penningen. Maar hoe bekomt men die overtuiging? Immers door de publieke discussien? Niet, — men houde dit wel in het oog, — niet, omdat een vijftigtal mannen, door provinciale staten gekozen, verklaren, dat *zij* die overtuiging hebben; want waarom zou men meer vertrouwen hechten aan het oordeel van die vijftig mannen, van wier bekwaamheden men niet altijd bewijzen heeft, dan aan dat van ministers, van wier kunde en braafheid men somwijlen overtuigende blijken bekwam? Dikwerf genoeg hebben wij handelingen der regering (1) gelaakt, om zonder schijn van ministerialismus of gunstbejag te kunnen verklaren, dat wij al onze tegenwoordige ministers voor uitnemende mannen houden, hooge gedachte koesteren van hunne kunde, en aan hunne braafheid nooit hebben getwijfeld; voor onfeilbaar of steeds doelmatig houden wij ze niet, maar ook niet de Kamer. Indien men nu op woorden af vertrouwen moet, waarom zoo'n gelijke ministers minder vertrouwd dan de Staten-Generaal? — In gemoede, wanneer de Tweede Kamer de belangrijkste staatszaken geheim gaat behandelen, of toelaat dat zij geheim blijven, zien wij het nut van eene Volks-vertegenwoordiging niet meer in; voor de natie namelijk.

Gelijk thans onze Volks-vertegenwoordigers worden benoemd, kan men misschien *zonder*, misschien slechts *met* eene *licentia poëtica* zeggen, dat zij door de natie worden verkozen. Hoe het hiermede zij, dit staat vast, dat de publieke opinie een zeer grooten invloed op de Tweede Kamer oefent, zoo lang derzelver vergaderingen openbaar zijn, en zoo lang ieder voor zijne meening openlijk uitkomen moet. Die invloed vervalt, zoodra men achter gesloten deuren gaat vergaderen, en bij eene onverhoopte uitbreiding van het stelsel der committé's zouden dan ook de belangstelling der natie en hare genegenheid voor Volks-vertegenwoordiging vervallen; terwijl, met den dag, de ontevredenheid over zware belastingen toenemen zou. Ter vermijding hiervan, achten wij het dus zeer wenschelijk, dat de committés zoo min mogelijk plaats grijpen. Gelijk men weet, is de Tweede Kamer in 't geheel niet verpligt zich zoo maar te laten opsluiten; het is waar, wanneer een tiende der aanwezige leden het vordert, of de president het noodig oordeelt, worden de deuren gesloten (Grondwet, art. 108), maar ook anders niet; de regering heeft de sleutels geenszins in handen. De tegenwoordige president, wiens benoeming door de natie zoo innig toegejuicht werd, is, — hiervan houden wij ons overtuigd, — geen vriend van gesloten deuren. Mogten wij dus slechts zoo gelukkig zijn, eenigen der geheimzinnige leden wat meer publiciteitsliefde te hebben ingeboezemd!

Doch willen er sommigen volstrekt de deuren sluiten, welnu; dan nog behouden, volgens den graaf VAN HOGENDORP (*Bijdrage* VIII, 279) de verdere leden, dat is genoegzaam de geheele vergadering, het regt om te oordeelen, of er goede redenen voor de geheimhouding zijn, en kunnen zij de zaak aanstonds wederom in de gewone en openbare zitting overbrengen. Terwijl artikel 12 van het *reglement van orde voor de vergadering der Tweede Kamer*, gearresteerd den 25sten Sept. 1815, bepaalt, dat, wanneer de kamer met gesloten deuren raadpleegt, de president, *met goedvinden derzelve* (en dus niet zonder die goedvinding) aan de leden de geheimhouding kan opleggen in voorkomende zaken, welke naar zijn oordeel zulks vorderen. Heeft derhalve de kamer der geheimhouding niet goedgevonden, of heeft de president die niet opgelegd, dan kan elk lid der Tweede Kamer openlijk bekend maken wat in het committé is voorgevallen, waardoor de lust tot committé's genoegzaam zou worden verminderd.

(1) Waaronder wij altijd de ministers verstaan. Want de Koning is onschendbaar; dat is: handelingen, die men afkeurt, mogen nimmer op zijne rekening worden gesteld; de ministers zijn er, ten overstaan der publieke meening, verantwoordelijk voor, en juist daardoor kan men elke handeling der regering openlijk afkeuren, zonder dat de eerbied voor den Koning er iets bij lijdt.

Onzekerheid.

„De onzekerheid," zegt VICTOR HUGO in zijn drama, *Angelo* getiteld, „is een spooksel, dat u altijd kwelt en met een valsch oog aanstaart, zonder lagchen noch weenen." Gelukkig, dat dit gezegde slechts een romantisch beeld is; want indien de onzekerheid als spook verscheen, wij Nederlanders zagen dag en nacht niets anders dan schrikbare spookverschijningen. Wie toch kan de staatkundige onzekerheden optellen, die ons kwellen? Wie toch ons eenen goeden uitslag daaromtrent verzekeren? Waarlijk van al de belangen, die ons vaderland dierbaar zijn, is er, schier niets bekend, dat op eene gelukkige uitkomst doet hopen. Is er niet onzekerheid omtrent onze geschillen met *België*? onzekerheid omtrent de invoering van de regterlijke magt? onzekerheid omtrent de zoo dringend wordende bezuiniging van s' lands uitgaven? onzekerheid omtrent de vermindering van s' lands belastingen? enz. enz. Ook weet ik niet wat men meer bewonderen moet, het geduld van hen, die al deze zaken haar beslag moeten doen verkrijgen, of het geduld van hen, die naar dezelve zoo reikhalzend verlangen. Tot de ongeduldigen behoort de schrijver, en daar hij sedert eenige jaren een aartsvijand van *voorloopigheid*, *eindschikking*, *provisionaliteit*, *status-quo*, *hedendaagsche toestand* en alle dergelijk is geworden, zoo doet hij eigenlijk verkeerd, zich door zulk geschrijf te ergeren, en moest hij liever het voorbeeld volgen van sommige heeren, die alles den ouden slenter maar laten gaan, alles toestemmen, beämen, en, wanneer zij ook al eens voor een oogenblik de tanden laten zien, kort daarna zich wederom meerder vreedzaam en lijdelijk onderwerpen. Ik zal dan ook over het bovengenoemde zwijgen, en mij slechts bij eene van die honderden *futura* bepalen; ik bedoel den ijzeren spoorweg. Niet lang geleden, zeker geen 4 of 5 jaren, vatte men het voornemen daartoe op. Wat al opnemingen, beraadslagingen, bemerkingen, berekeningen, geschrijf, gehaspel, tot zelfs eene mislukte inschrijving, hebben de inwoners in vrees en hoop doen verkeeren, en na dat alles lazen wij onlangs in eenige nieuwspapieren: „naar men verzekert, moet het bij de hooge regering steeds een punt van naauwgezet onderzoek uitmaken, *in hoe verre het raadzaam kan geoordeeld worden*, om een ijzeren spoorweg van *Amsterdam* naar *Arnhem* aan te leggen, en wel in verband, door zijtakken, met *Rotterdam*. Sommigen willen zelfs, dat de regering er op bedacht zoude wezen, dienaangaande, zoo mogelijk nog in de te hervatten zitting der Kamers, voordragten van wet aan dezelve aan te bieden." — God dank! zeiden wij onder elkanderen, dat het er eindelijk eens toe zal komen; en wanneer wij met onze vrienden over de belangen van ons dierbaar vaderland spraken, dan bereken-

den wij onder ons reeds de ontelbare voordeelen, welke deze onderneming ten gevolge zoude hebben. Wij meenden reeds te zien hoe vele duizenden onzer soldaten het onnut geweer-gepoets aan de grenzen zouden staken, en de meer nuttige spade zouden hanteren tot vervaardiging der ijzeren baan; wij zagen reeds het dampende stoomwerktuig de keur van overzeesche waren naar de boorden van den Rijn slepen, en duizende reizigers hunnen weg over *Nederland* nemen; wij verheugden ons, bij de gedachte, dat de Hollandsche boer zijn vee, kaas en boter voor weinig geld zoude vervoeren; ja, een lekkerbek meende, dat men nu weldra de kabeljaauw nog levend, en de oesters versch in de ver verwijderde steden zoude kunnen bekomen; wij lieten den angst varen, die ons beving, wanneer wij de verbazend voordeelige resultaten der ijzeren baan tusschen *Antwerpen* en *Brussel* vernamen; in één woord, overtuigd met alle verstandige lieden van het voordeel dezer onderneming, van de noodzakelijkheid dezer baan aan te leggen, en wel spoedig aan te leggen, van het gewaagde, dat er in gelegen is, dat de handel zich *misschien* naar elders mogt verplaatsen, verheugden wij ons bij de voorloopende aankondiging. Helaas! de tijd vervliegt afweder, en in de Staten-Generaal wordt van geene spoorwegen gerept. Onzekerheid ook daaromtrent; dus landgenooten ook daaromtrent geduld!

Eene Haagsche Recensent.

Die van niet
Komt tot iet,
Kent syn eygen selleven niet.
Oud-Spreekwoord.

Daar ik, misschien wel wat voorbarig, misschien ook niet, oorzaak geweest ben, dat eene eerzame persoon in hare beroepsbetrekking min of meer is verachterd, voel ik eene soort van verpligting om de toegebragte schade eenigermate te vergelden. Heb ik haar dan in één opzigt doen verliezen, ik wil trachten haar in een ander te doen winnen. Zie hier de zaak. Gelijk het lezend publiek uit de *Haarlemmer* heeft kunnen bemerken, behaagde het, eenige weken geleden, aan mijne zeer geliefde echtgenoot, allervoorspoedigst te bevallen. Bij die gelegenheid was dus mijne huishouding verrijkt met eene baker. Dit maakte, wel is waar, eenen nog al aanzienlijken post op mijn budget, doch ik meende mij die verhooging, wegens het nut, dat ik er uit verwachtte, te moeten getroosten; louter uit luxe zou ik het nooit gedaan hebben. Nu kom ik eenen namiddag op de kraamkamer, en daar mijne vrouw sliep, wend ik mij, ten einde het een en ander omtrent haar te vernemen, naar de baker, die aan het venster, een knijpbrilletje op den neus, leunende over een kolossaal speldekussen, met een dik potlood zeer ijverig zat te schrijven in eene soort van waarschijnlijk eigen gemaakt zakboekje. Ik meende natuurlijk, dat zij de *memorabilia* mijner vrouw aanteekende en was over eene dergelijke naauwgezetheid niet weinig te vreden. Grimlagchende naderde ik haar dus en vroeg allerminzaamst: Wel baker, hoe gaat het? — « O, hij krijgt! » — Wie, wat? gij mogt den kleinen jonge niets ingeven, zonder dat ik het weet! — « Ik spreek niet van den kleinen jonge, mijnheer, ik meen dien gekken doctor." — De doctor? wat heeft die dan gedaan? — « Niet onze doctor, mijnheer, maar die jesuit, die dat valsche, onzedelijke, goddellooze boekje *over de Griep* heeft geschreven, en dien ik zit te recenseren." — Recenseren!! gij? baker! — « Ja, mijnheer, zeker. Ik kan dat zoo maar niet over mijn hart laten gaan; die man weet volstrekt niet wat *griep* is. In plaats van op den weg der wetenschappelijkheid te blijven, begeeft hij zich in den doolhof van bloot verstandelijke opvattingen en redeneringen, en allerwege draagt zijn geschrift blijken van het oogmerk om door spitsvindige redeneringen en bloot verstandelijke beschouwingen te overreden. Wel verre van het begrip van ziekte en genezing wijsgeerig uit een te zetten, — grondt hij zich op magtspreuken, opvattingen, zoo als het verstand die aan de hand geeft, tijdelijke bedoelingen en wat dies meer zij. Zoo zegt de Schrijver b. v. op bl. 2, wat volgens hem de griep is. Wanneer wij nu deze zoogenaamde *difinitie* ontleden, wat is zij dan anders, dan eene, op valsche *praemissen* gegronde, magtspreuk? Immers onderstelt zij het regt van ieder individu om zoo maar de griep te krijgen en daarmede anderen te besmetten! waaruit dan onwederlegbaar volgt, dat iedereen verpligt zou zijn, zich door de griep te laten aansteken. En wie zoude dan ook niet, op het voetspoor van LUCINA, uitroepen:

Ik smijt bij tijds de luur in 't vuur,
Want 't wordt waarachtig hier te guur.

« Gelukkig staat de zaak niet zoo bij ons geschapen." — Maar wat is dan griep, baker? — « Griep, mijnheer, zonder eenigen twijfel, en dit behoeft volstrekt geen betoog, griep is de werkelijkheid der vochtige idé, en slechts zoodanig kan zij *gedacht* worden; of, met andere woorden, behoort zij tot het gebied van het denken. Wij geven toe, dat men zich *voorstellingen* kan maken, zoo vele men wil, doch deze vallen buiten het denken." — Ah! — « Griep, als onderwerp van wetenschap, en bepaaldelijk als onderwerp van geneeskunde, ligt buiten het gebied van het bloote verstand.

Alle geneeskunde heeft een hooger beginsel; zij moet uit redelijke gronden ontwikkeld worden, en, gelijk wij meermalen gezegd hebben, het redelijke, door de daden der menschen tot werkelijkheid gebragt, is de zedelijkheid, die verre verheven is boven het over en weêr praten, waarbij misbruik gemaakt wordt van dat vermogen, hetwelk wij verstand noemen. Hier hebben wij te doen met de eischen der rede, hier bevinden wij ons op een ander gebied, op het gebied van het onzinnelijke, het geestelijke, het eenwige, hetwelk niet naar tijdelijke bedoelingen en belangen beoordeeld of daaraan ondergeschikt mag worden." — Heerlijk! heerlijk! maar mij dunkt, die uitdrukkingen . . . er dwarrelt mij iets dergelijks door het hoofd? . . . zijn die woorden van u, baker? — « Gedeeltelijk, mijnheer, grootendeels, evenwel navolging, letterlijk overgenomen. Hier (nu haalde zij van tusschen het kussen hares stoels en haar *antiface* een maandboekje te voorschijn), hier wordt, met dezelfde woorden over een ander onderwerp gesproken." — Toen herinnerde ik mij de beruchte recensie van dien heer, welken de welvoegelijkheid verbiedt te noemen, en ik dacht aan het onvermijdelijke noodlot. Het: *Jamais tu ne parleras à des visages!* eenmaal uitgesproken, kunt gij het werktuig dat POURCEAUGNAC zoo verschrikte, laten varen, ja, maar uwe pen, zelfs *op het voetspoor van* MEPHISTOPHELES, brengt u niet verder. *Volentem fata ducunt, trahunt nolentem.* — En hoe komt gij daaraan, baker; kent gij dien classicus of zijne betrekkingen bijzonderlijk? Is het een present exemplaar? — « Neen, neen, mijnheer, ik betaal er aan; wij wilden zoo onder ons ook wel een maandboekje hebben; toen, recommandeerde ons mijn neef, de bode, dit, als buiten alle vergelijking met andere tijdschriften; en daar wij het heel goedkoop konden krijgen en het papier naderhand altijd best bruikbaar is, zoo namen wij het; en ik ben er zeer blij meê, want het bevalt mij extra. Mooije stijl, beeldrijk, verheven! Niet zoo die dagelijksche woorden en aanmerkingen, welke iedereen begrijpt, — maar inderdaad iets . . . " — En uwe recensies, plaats gij die ook daarin? — « Dat mag ik niet zeggen, mijnheer." — Maar wat heeft u dan toch op het denkbeeld gebragt, om zelve te rencenseren? — « O, mijnheer, iedereen recenseert tegenwoordig. Ik spreek nu niet eens van mij; want ik, als baker, heb zeker de bevoegdheid om doctors te recenseren; mijn stand in de maatschappij, eene openbare ambtenaarster, mijne ondervinding, mijne betrekkingen, de bijzondere roeping welke ik gevoelde om de wetenschappelijkheid, die ten huidigen dage zoo deerlijk achteruitgaat, te handhaven, gevoegd bij mijne groote taalkunde, bekendheid met casuistiek, enz, enz!.. Maar dat alles daargelaten: in 't algemeen is niets gemakkelijker, want het goede publiek maken wij wijs wat wij willen; het stelt een onbegrijpelijke vertrouwen in recensies; genoeg dat een onbekend recensentje, — iemand die nooit iets in het licht gaf, dien men in de letterkundige wereld nimmer hoorde noemen, die misschien op de fransche school reeds is gedropen, die apothekers-latijn en pruikemakers-hollandsch uitkraamt, — genoeg dat hij zich opwerpe en zegge: Wij, die ons zelven volkomen en meer dan bevoegd verklaren om anderen te beoordeelen, wij, die alles weten en nimmer dwalen, wij vinden het onderhavige boek vol dwalingen, vol valschheden, onzedelijk, vloekwaardig, in één woord, een helsch voortbrengsel; — en het publiek knijpt de lippen toe, spalkt de oogen, neemt een snuifje, en!! . . Ja, baker, uw publiek; gij en uw neef de bode moogt dat doen, doch als men zegt: het publiek . . . — « O, mijnheer, een mensch is een mensch; toen ik er gisteren eene bladzijde van aan mevrouw had voorgelezen, was zij verstomd." . . — Van slaap, en droomde daarop zeer onrustig, hetwelk mij in 't geheel niet beviel, weshalve ik u verzoek, die lezingen voortaan wel te willen sparen. Buitendien dunkt mij, dat uwe bezigheden, als baker, waarvoor gij dan toch aangenomen zijt en betaald wordt, uitgebreid genoeg zijn om het recenseren aan anderen over te laten; tenzij uwe roeping zoo luide sprak, dat gij er u geheel aan toewijden wildet en het bakeren laten varen. — Dit gezegd hebbende, ging ik heen, en vertelde het voorgevallene, waarvan ik nog vol was, op de societeit, ten gevolge waarvan de Lucina misschien eenige klanten verloor; althans ik vernam gisteren, dat vele dames haar hadden afgezegd. Nu zou het mij evenwel zeer leed doen, indien zij wegens het gebeurde in broodsgebrek mogt geraken, en derhalve schreef ik dit artikel, opdat degenen, die haar niet meer als baker verkiezen, haar daarentegen, wanneer zij hiertoe in de gelegenheid zijn, als recensent, mede-hoofd-redactrice of iets dergelijk aanbevelen of bezigen. Vergis ik mij niet, dan woont zij ergens in de Lange Raamstraat alhier.

's Gravenhage. R. W. H. O. v. B.

Wie kan ook alles weten?

(*Een ingezonden Artikel.*)

Billijker wijze mogt het ons verwonderen, in het *Algemeen Handelsblad* van den 8sten Maart jl., als uit de *Times* overgenomen, te lezen: *Men heeft bevonden, dat de beetwortelen* (in de suikerfabrijken) *bij de bewerking niet geheel verloren behoeven te gaan, doch na de uitdrukking van het suikersap nog een goed voedsel voor het vee uitmaken,"*

een Engelsch dagbladschrijver zulks voor eene nieuwe fabrijkmatige ontdekking houdt, kan er door; want wij Nederlanders zijn wel gewoon, dat men buitenlands onze fabrijken met veel aandacht waardig keurt; — maar dat een blad, aan de belangen *van den handel*, en dus ook aan die van *het fabrijkwezen*, uitsluitend toegewijd, niet schijnt te weten, dat men reeds sedert meer dan 20 jaren in ons Vaderland het uitgeperste beetwortelen-moes tot voedsel voor het rundvee bezigde, en, zoo daar als in *Frankrijk*, met goed gevolg nog blijft bezigen, dit klinkt vreemd. Of zoude dan waarlijk de Redactie van het *Handelsblad* niet weten, dat er op het landgoed *den Oorsprong*, in de nabijheid van het schilderachtig gelegen dorpje *Oosterbeek*, eene fabrijk bestaat, in welke men suiker fabriceert, die de fijnste melis in witheid niets toegeeft, en dat men sedert jaren aldaar de wortelen, uit welke het suikersap geperst is, tot het vetmesten van ossen bezigt (1). Zoude het aan een blad, aan *den algemeenen handel* gewijd, onbekend zijn, dat in die zelfde fabrijk de aardappel zoo doelmatig verwerkt wordt, dat, door de vereenigde kracht van water en stoom, niets slechts het nuttige aardappelenmeel, maar bovendien onderscheidene soorten van stroopen worden gefabriceerd, onder welke zelfs dezulken, die apothekers en confituriers met goede uitkomst bezigen? Maar welligt zijn die Heeren beter in *Nieuw-Zeeland* dan in *Gelderland* te huis; — een natuurlijk gevolg van eene opvoeding, die met de aardrijkskunde der vijf werelddeelen, in plaats met die van Nederland begint. Doch, hoe het zij, het *Handelsblad* behoeft zich dit gebrek aan kennis van hetgeen in Nederland gefabriceerd wordt niet te schamen, daar zulks met de rijzing en daling der effecten in geen noodzakelijk verband staat, en bovendien de *door en door kundige* uitgevers van het *Wetenschappelijk Maandschrift voor landbouw, nijverheid, huishoudkunde, enz. enz. enz.*, die patronen der nationale nijverheid, nog in het voorgaande jaar over het fabrijkmatig bereiden van meel en stroop uit aardappelen redeneerden, alsof het eene nog weinig bekende, *spik spelder nieuwe uitvinding* was. — Ja het is niet te verwonderen, dat er zooveel periodieke werken bestaan; want iedereen meent zich geregtigd om over *alles* te schrijven; één echter ontbreekt er nog, hetwelk uitsluitend moest bestemd worden, om al de feilen, mitstellingen en verkeerde opgaven van zijne confraters aan te wijzen: ons dunkt dat „*Bokken-stal*" daarvoor een allezins geschikte titel zouden wezen.

A.

Aan de Redactie.

Verschil van meeningen, bedaardelijk medegedeeld, kan tot goede uitkomsten leiden: daarom duide men het niet ten kwade, wanneer tegen den steller van het artikel over de vonnissen, uit de overige eeuwen opgehaald, en waarbij ratten en muizen, ja sprinkhanen zijn veroordeeld om de huizen en velden te verlaten, nadat hun vooraf een verdediger tegen den eisch, ambtshalve, was toegevoegd, eene bedenking in het midden wordt gebragt, die, in plaats van de onkunde dier tijden te staven, dient, om zoodanige en dergelijke vonnissen te doen beschouwen als getuigen van het verlichte oordeel en het fijne verstand, dat de magistraten daardoor ten toon spreidden.

In die eeuwen was *Europa* in kleine heerschappijen verdeeld, en de Koninklijke magt begon zich uit te breiden, door het invoeren van regters, die in naam van het koningschap regt spraken, en wier vonnissen door de kleine potentaten niet alleen geëerbiedigd, maar zelfs mede uitgevoerd moesten worden; de dagelijksche politie was intusschen aan hen verbleven; — de magt, die zij nog waanden te hebben, werd met de meeste bezorgdheid gehandhaafd; — eene algemeene plaag, door het verschijnen van ratten en muizen, dreigt eene algemeene ramp te doen ontstaan; — de kleine potentaten worden door naijver belet, eene policie-verordening te maken: nu treedt de Koninklijke regter op, observeert den vorm, die het heilige regt tot verdediging waarborgt, en veroordeelt het ongedierte; dat wil zeggen door zijn vonnis verpligt hij de kleine potentaten tot de mede-uitroeijing van hetzelve, en brengt alzoo eenen policie-maatregel tot stand, die anders niet tot stand te brengen was, onder eenen vorm, die de kleine potentaten niet alleen niet beleedigde, maar geheel in den waan hunner regten liet. Is dit niet wijs, oordeelkundig, en grootmoedig? Het ware te wenschen, dat de staatkundige regten in onze bedroefde dagen met zoo veel schroomvalligheid wierden geëerbiedigd.

S. S. S.

(1) Voor ongeveer 20 jaren heeft men zelfs in eene der papier-fabrijken te *Rozendaal*, bij *Arnhem*, niet ongunstig geslaagde proeven genomen, om uit het beetwortelen-moes *papier* te vervaardigen.

Redactie.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 16 Maart. 2 El 1 Palm 5 Duim; gewassen 5 Duim; gevallen 0 D
Den 17 Maart. 2 El 1 Palm 7 Duim; gewassen 2 Duim; gevallen 0 D

Mijne geliefde echtgenoote, *JEANNE JUDITH PENNING*, beviel heden voorspoedig van een' ZOON.

ARNHEM
den 14den Maart
1837.

Mr. J. W. SCHIFF.

Heden, den 14den Maart 1837, is, binnen ARNHEM, in den ouderdom van 66 Jaren, overleden, de Wel Edele Gestrenge Heer en Mr. *JAN VAN LEEUWEN*, Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, President van de Regtbank in het Arrondissement *Arnhem*, Lid van den Raad der Stad *Arnhem*, enz.

Eenige kennisgeving.

§ § § † † † De Notaris Mr. *W. H. TAAY*, residerende te *Arnhem*, zal, op Zaturdag den 15den en 29sten April 1837, telkens des morgens om elf ure, ten huize van den Kastelein *J. WITTJES*, te *Herwen*, veilen en verkoopen:

No. 1. Eene BOERENERVE, bestaande uit HUIS met ACHTERHUIS, PUT, HOF, twee BOOMGAARDEN en BOUWLAND, groot 1 Bunder, 11 Roeden en 60 Ellen *binnendijks*, en 3 Bunders 71½ Roeden WEILAND *Buitendijks*, aan den Waaldijk onder *Herwen* gelegen; — welk Erve, in pacht bij *WILLEM RAADTS*, ook in perceelen zal worden geveild:

No. 2. Een stukje BOUWLAND, op de Coevert, onder *Herwen*, groot 38½ Roeden, in pacht bij *H. KORTBOGER*, welken het daarop staande huis toebehoort.

† † † † † § De Notaris *COLENBRANDER*, te *Nijkerk*, zal, in het Logement *de Roskam* aldaar, op Dingsdag den 21sten Maart 1837, des voordemiddags ten 11 ure, bij inzet veilen, en op Dingsdag, den 28sten dito, ter zelfder ure, finaal verkoopen:

Een Hecht en Sterk, net betimmerd en wel onderhouden HUIS, waarin 4 ruime, meerendeels van Stookplaatsen voorzien en behangene KAMERS, benevens KEUKEN, KELDER, ZOLDERS, BERGPLAATS, REGENBAK enz. met ERVE en TUIN daar achter, staande en gelegen te *Nijkerk*, aan de Holberstraat, Kadaster Sectie B. No. 1202; te aanvaarden Paschen 1838.

Nadere informatiën zijn verkrijgbaar ten Kantore van genoemden Notaris, alwaar ook de bewijzen van Eigendom en de Koopsvoorwaarden, drie dagen vóór den inzet, zullen ter lezing liggen.

† † † † † † De Notarissen Mrs. *TAAIJ* en *VAN ECK* zullen, op Dingsdag den 21sten Maart 1837, des voormiddags ten tien uren, aan het huis in de Ketelstraat, wijk E. No 54, te *Arnhem* in het openbaar verkoopen: een gedeelte van eenen deftigen INBOEDEL, bestaande uit onderscheidene BEDDEN, PAARDENHAREN en andere MATRASSEN, LEDIKANTEN, MAHONIHOUTEN CHIFFONIEREN en andere Meubels; GLAS-PORCELEIN en AARDEWERK, KAGCHELS, KOPER, TIN, BLIK, IJZER, en verder KEUKENGEREEDSCHAP, nagelaten door wijlen de Douairiere *RAPPARD*, geboren *GERVAIS*.

† § † † † § Op Vrijdag den 24sten Maart, des voordemiddags om elf ure, ten huize van *MEULENBROEK* in de *Geldersche Bloem* te *Arnhem*, zullen, *op Crediet*, worden verkocht eenige zeer goede TREK- WERKPAARDEN alsmede DRAGTIGE en GUSTE KOEBEESTEN.

† § † † † § *G. H WENTING*, in *den Blaauwen Haan*, in de Turfstraat, — maakt zijne geëerde begunstigers bekend, dat hij een ruim assortiment ontvangen heeft van TAPIJTEN KARPETTEN en MATRASSEN-GOED; tevens dat hij goed voorzien is van alle andere, tot dergelijke affaire behoorende artikelen. — Van een prompte en civiele bediening kan men zich verzekerd houden.

Liefhebbers van Boom- en Bloemgewas!

Bij den Bloemist en Boomkweeker *H. BOEKHORST*, aan den Utrechschen Straatweg te *Arnhem*, zijn te bekomen zeer schoone soorten van VRUCHTBOOMEN; eene aanzienlijke verzameling van Engelsche BLOEMHEESTERS; een assortiment van MAAND- en andere ROOZEN; eene menigte RODODENDERUMS en AZALIA'S, benevens alle soorten van BOLGEWASSEN; twee- à drie-jarige Konfijt- en Amandel- ASPERSIE-PLANTEN; nieuwe Engelsche DALIA'S, en meer dan 9000 stuks POTGEWASSEN. — Hij belooft eene prompte en civiele bediening.

BELANGRIJK BERIGT.

De Ondergeteekenden hebben de eer te verwittigen, alhier gearriveerd te zijn, tot het *inkoopen* van *Oude Blaauwe en gekleurde Oost-Indische en Saksische Porceleinen*, alsmede *Sever Porceleinen*, *geborduurde zijden Kleederen; geborduurde Manskleederen; zijden Behangsels en Gordijnen; Oost-Indische zijden Rolle; Parel d'amouren Waaijers; Ouderwetsche Kanten en Slippen; Antique Meubelen*, en alles wat tot *Antiquiteiten* behoort Doordien wij naar *vreemde Landen* reizen, zoo kunnen wij de *hoogst mogelijke prijzen* besteden.

Zijn gelogeerd en te ontbieden bij J. ROBERT, in het *Hôtel der Nederlanden*, op de groote markt.

M. J. HOOFT,
S. J. SANSON.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.